

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol.10, No.3, 2015, pp.556-566

O J E D

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดไทร(ถาวรพรหมานุกูล)
A STUDY OF MANAGEMENT EFFICIENCY OF LUNCH PROJECT IN WATSAI SCHOOL

นางสาวชนมณีภา ช่างทอง *

Chonipa Changthong

ผศ.ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห **

Asst. Prof. Dr. Chayapim Usaho, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารและประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดไทร(ถาวรพรหมานุกูล) ประชากรผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 4 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล รวม 361 คน ประกอบด้วย ครู จำนวน 70 คน นักเรียน จำนวน 286 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยมีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดไทร(ถาวรพรหมานุกูล) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$ และ $SD = 0.490$) เมื่อพิจารณารายด้านมีค่าเฉลี่ยตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 2) ด้านการประเมินผล 3) ด้านการวางแผน และเมื่อพิจารณารายด้านของโครงการอาหารกลางวันมีค่าเฉลี่ยตามลำดับ ดังนี้ 1) การจัดบริการอาหารกลางวันที่มีคุณภาพ 2) การส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง 3) พัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาท สำหรับประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$ และ $SD = 0.582$) เมื่อพิจารณารายด้าน มีค่าเฉลี่ยตามลำดับ ดังนี้ 1) ความพึงพอใจด้านคุณภาพในเรื่องผู้ประกอบการสามารถดำเนินการประกอบอาหารได้อย่างถูกวิธี 2) ความพึงพอใจด้านปริมาณในเรื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาหารมีจำนวนเพียงพอ 3) ความพึงพอใจด้านเวลาในเรื่องการจัดส่งอาหารกลางวันไปยังห้องเรียนได้ตรงตามเวลาที่กำหนดมาก และ 4) ความพึงพอใจด้านค่าใช้จ่ายในเรื่องงบประมาณที่ใช้

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: chonipac@hotmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: Chayapim.U@chula.ac.th

ISSN 1905-4491

Abstract

The purposes of this research were to study of administration and management efficiency of lunch project in Watsai School(Thaworn Prommanukul). The respondent populations were 5 persons consisted of an administrator and four vice-administrators. And the 361 samples, classified by a stratified random sampling, were consisted of 70 teachers and 286 students. The tool of this research was a questionnaire by examining content validity by the experts. The statistics of analyzing were frequencies, percentage, mean and standard deviation.

The results showed that management efficiency of lunch project in Watsai School(Thaworn Prommanukul) in overall view was at a high level ($\bar{X} = 4.29$ and $SD = 0.490$). When considering in each aspects of mean rank respectively, was: 1) bringing plan into action, 2) evaluation, and 3) planning. And when considering in each aspects of lunch project, having mean rank respectively, was: 1) lunch service arrangement in good quality, 2) students implementation in good health, 3) developing students to learn discipline, good manner for management efficiency of lunch project, at a high level ($\bar{X} = 4.05$ and $SD = 0.582$). When considering in each aspects of mean rank respectively, was: 1) quality satisfaction for cookers capable of performing in the correct methods, 2) quantity satisfaction in cooking equipments having sufficiently, 3) time satisfaction in lunch delivery to each classrooms punctually as time set, and lastly, 4) expenses satisfaction on the used budget.

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการบริหารโครงการ/ โครงการอาหารกลางวัน /การบริหารโครงการอาหารกลางวัน

KEYWORDS: THE EFFICIENCY OF PROJECT ADMINISTRATION/ LUNCH PROJECT/
LUNCH PROJECT ADMINISTRATION

บทนำ

โครงการอาหารกลางวัน เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากการตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาทุพโภชนาการในเด็ก ซึ่งพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวนมากขาดแคลนอาหารกลางวัน หรือได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่ำ ทำให้การเจริญเติบโตทางด้านร่างกายไม่เป็นไปตามเกณฑ์และวัยของนักเรียน อีกทั้งปัญหาโภชนาการของเด็กในปัจจุบัน พบว่า มีการขาดสารอาหารและแร่ธาตุวิตามิน จะมีผลให้เด็กเติบโตช้า เตี้ยแคระแกร็น เจ็บป่วยง่าย สติปัญญาต่ำ การขาดธาตุไอโอดีน จะมีผลทำให้เด็กเฉื่อยชา มีพัฒนาการทางสมองช้า การขาดธาตุเหล็ก จะมีผลทำให้เด็กเป็นโรคโลหิตจาง อ่อนเพลีย สมาธิสั้นและมีความสามารถในการเรียนรู้ต่ำ (สำนักโภชนาการ กรมอนามัย, 2555) ซึ่งทางสำนักโภชนาการ ได้ให้ความสำคัญของอาหารและโภชนาการว่า ภาวะการเจริญเติบโตเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่แสดงถึง ภาวะสุขภาพของประชากรในวัยเด็ก การเจริญเติบโตเป็นผลมาจากภาวะโภชนาการ หรือการได้รับสารอาหารอย่างเพียงพอและเหมาะสมตามวัย จะทำให้ร่างกายเจริญเติบโตมีน้ำหนักและส่วนสูงขึ้นตามเกณฑ์ อีกทั้งเป็นการพัฒนานักเรียนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,

2546) หากเด็กที่อยู่ในวัยเรียนได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ จะทำให้ร่างกายไม่สามารถเจริญเติบโตและพัฒนาได้เต็มศักยภาพ ซึ่งนอกจากจะทำให้น้ำหนัก และส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานแล้วยังมีผลทำให้ความสามารถทางสติปัญญา และการเรียนรู้ด้อยลงไป ความต้านทานโรคต่ำ เจ็บป่วยบ่อย ติดเชื้อได้ง่าย และเมื่อเจ็บป่วยจะมีอาการรุนแรงกว่าเด็กที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาปกติ (สำนักโภชนาการ กรมอนามัย, 2555) ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนของเด็กนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

ทางกรุงเทพมหานคร ได้เล็งเห็นถึงภาวะโภชนาการของนักเรียนในสังกัด ให้นักเรียนทุกระดับชั้น มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง มีพัฒนาการด้านต่างๆที่เหมาะสมตามวัย จึงได้มีการดำเนินการโครงการอาหารกลางวันให้กับนักเรียน เพื่อให้ได้สารอาหารที่ถูกต้อง ครบถ้วน การดำเนินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ.2519 จนถึงปัจจุบัน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา, 2556)

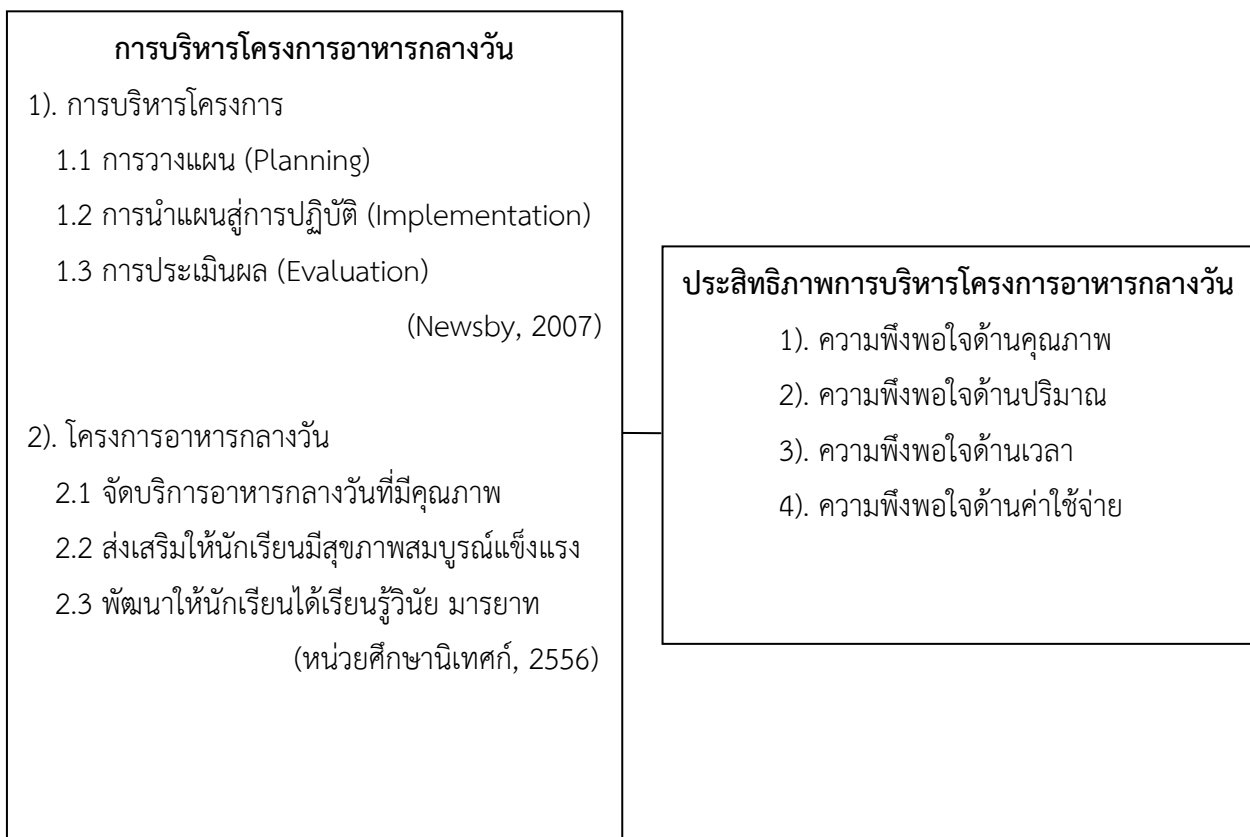
สำหรับโครงการอาหารกลางวัน ของกรุงเทพมหานครนี้ ถือได้ว่าเป็นนโยบายหลักที่ให้ทุกโรงเรียนในสังกัดดำเนินโครงการ ด้วยการจัดสรรเงินงบประมาณอุดหนุนโรงเรียนตามความเหมาะสม ได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าอาหารกลางวันให้นักเรียนในอัตราคนละ 20 บาท เป็นเวลา 200 วัน ต่อปี ซึ่งโรงเรียนจะต้องจัดอาหารที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการ สะอาด ปลอดภัย และมีปริมาณเพียงพอ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีภูมิคุ้มกันโรค ส่งเสริมพัฒนาการที่จะเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และเพื่อพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาท รวมทั้งการเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ส่งเสริมดำรงชีวิต ในสังคมอย่างเหมาะสม สำหรับการบริหารโครงการอาหารกลางวันนั้น จะมีการดำเนินงานตามขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation)

จากสภาพดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นที่จะศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดไทร(ถาวรพรหมานุกูล) เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดไทร(ถาวรพรหมานุกูล)
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดไทร(ถาวรพรหมานุกูล)

กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กรณีโรงเรียนวัดไพร(ถาวรพรหมานุกุล) สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2557

1) ประชากรผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 4 คน

2) กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล จำนวน 361 คน ประกอบด้วย ครู จำนวน 70 คน และนักเรียน จำนวน 286 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามหลักการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (Yamane, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ สถานภาพในปัจจุบัน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 การบริหารโครงการอาหารกลางวัน จำนวน 36 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการบริหารโครงการอาหารกลางวัน จำนวน 25 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนวัดไพร(ถาวรพรหมานุกุล) ในการตอบแบบสอบถามจำนวน 366 ฉบับ ด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามคืนครบจำนวน 366 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การใช้สถิติการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. การใช้สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์การบริหารโครงการอาหารกลางวัน และวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการบริหารโครงการอาหารกลางวัน

ผลการวิจัย

1. การบริหารโครงการอาหารกลางวัน

การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดไพร(ถาวรพรหมานุกุล) ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ และด้านการประเมินผล ดังนี้

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดไพร (ถาวรพรหมานุกุล) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$ และ $SD = 0.490$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการวางแผน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน

เมื่อการพิจารณาภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$ และ $SD = 0.543$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การกำหนดผู้รับผิดชอบงานในการจัดบริการอาหารกลางวันที่มีคุณภาพ ($\bar{x} = 4.44$ และ $SD = 0.683$) รองลงมา คือ การเสนอขอตั้งงบประมาณที่ใช้ในโครงการเพื่อจัดบริการอาหารกลางวันที่มีคุณภาพ ($\bar{x} = 4.40$ และ $SD = 0.717$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การกำหนดขอบข่ายงานเพื่อพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาท ($\bar{x} = 4.03$ และ $SD = 0.854$)

ด้านการจัดบริการอาหารกลางวันที่มีคุณภาพ เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$ และ $SD = 0.558$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การกำหนดผู้รับผิดชอบงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.44$ และ $SD = 0.683$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การกำหนดขอบข่ายงานได้อย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.23$ และ $SD = 0.727$)

ด้านส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$ และ $SD = 0.551$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การเสนอขอตั้งงบประมาณที่ใช้ในโครงการได้อย่างเพียงพอ

($\bar{x}$ = 4.40 และ SD = 0.735) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การกำหนดระยะเวลาได้อย่างชัดเจน ($\bar{x}$ = 4.27 และ SD = 0.664)

ด้านพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาท เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.07 และ SD = 0.663) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การเสนอขอตั้งงบประมาณที่ใช้ในโครงการได้อย่างเพียงพอ ($\bar{x}$ = 4.16 และ SD = 0.789) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การกำหนดขอบข่ายงานได้อย่างชัดเจน ($\bar{x}$ = 4.03 และ SD = 0.854)

1.2 ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.32 และ SD = 0.560) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมอบหมายผู้รับผิดชอบตามขอบข่ายงานในการจัดบริการอาหารกลางวันที่มีคุณภาพได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}$ = 4.44 และ SD = 0.683) รองลงมา คือ การได้รับการจัดสรร อนุมัติค่าใช้จ่ายในการจัดบริการอาหารกลางวันที่มีคุณภาพได้อย่างเพียงพอ ($\bar{x}$ = 4.43 และ SD = 0.720) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การดำเนินการปฏิบัติงานสำเร็จตามเวลาที่กำหนดในการพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาทได้ทันเวลา ($\bar{x}$ = 4.17 และ SD = 0.742)

ด้านการจัดบริการอาหารกลางวันที่มีคุณภาพ เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.40 และ SD = 0.592) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมอบหมายผู้รับผิดชอบตามขอบข่ายงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}$ = 4.44 และ SD = 0.683) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การดำเนินการปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด ($\bar{x}$ = 4.32 และ SD = 0.701)

ด้านส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.35 และ SD = 0.586) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การได้รับจัดสรร อนุมัติค่าใช้จ่ายได้อย่างเพียงพอ ($\bar{x}$ = 4.39 และ SD = 0.715) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ดำเนินการปฏิบัติงานสำเร็จตามเวลาที่กำหนด ($\bar{x}$ = 4.29 และ SD = 0.632)

ด้านพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาท เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.21 และ SD = 0.657) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมอบหมายผู้รับผิดชอบตามขอบข่ายงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}$ = 4.25 และ SD = 0.737) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ดำเนินการปฏิบัติงานสำเร็จตามเวลาที่กำหนด ($\bar{x}$ = 4.17 และ SD = 0.742)

1.3 ด้านการประเมินผล

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.30 และ SD = 0.502) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ($\bar{x}$ = 4.43 และ SD = 0.550) รองลงมา คือ การสรุปผลการดำเนินโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ($\bar{x}$ = 4.43 และ SD = 0.597) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัดเกี่ยวกับการพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาท ($\bar{x}$ = 4.13 และ SD = 0.684)

ด้านการจัดบริการอาหารกลางวันที่มีคุณภาพ เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$ และ $SD = 0.541$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสรุปผลการดำเนินโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.41$ และ $SD = 0.595$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเก็บข้อมูลที่ได้ตามตัวชี้วัด ($\bar{X} = 4.32$, และ $SD = 0.701$)

ด้านส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$ และ $SD = 0.518$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 4.43$ และ $SD = 0.550$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัด ($\bar{X} = 4.25$ และ $SD = 0.639$)

ด้านพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาท เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$ และ $SD = 0.564$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเก็บข้อมูลที่ได้ตามตัวชี้วัดและการสรุปผลการดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.23$ และ $SD = 0.649$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัด ($\bar{X} = 4.13$ และ $SD = 0.684$)

2. ประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวัน

ประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดไทร(ถาวรพรหมานุกุล) ประกอบด้วย ความพึงพอใจด้านคุณภาพ ความพึงพอใจด้านปริมาณ ความพึงพอใจด้านเวลา และความพึงพอใจด้านค่าใช้จ่าย

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$ และ $SD = 0.582$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจด้านค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 4.21$ และ $SD = 0.664$) รองลงมา คือ ความพึงพอใจด้านเวลา ($\bar{X} = 4.06$ และ $SD = 0.854$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความพึงพอใจด้านคุณภาพ ($\bar{X} = 3.99$ และ $SD = 0.564$)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจด้านปริมาณในเรื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาหารมีจำนวนเพียงพอ ($\bar{X} = 4.28$ และ $SD = 0.605$) รองลงมา คือ ความพึงพอใจด้านปริมาณในเรื่องผู้ประกอบการมีจำนวนเพียงพอ ($\bar{X} = 4.27$ และ $SD = 0.644$) และความพึงพอใจด้านคุณภาพในเรื่องผู้ประกอบการสามารถดำเนินการประกอบอาหารได้อย่างถูกวิธี ($\bar{X} = 4.27$ และ $SD = 0.600$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความพึงพอใจด้านคุณภาพในเรื่องสภาพอาหารมีความสะอาด น่าใช้ ($\bar{X} = 3.66$ และ $SD = 0.972$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านในแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ความพึงพอใจด้านคุณภาพ

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจด้านคุณภาพในเรื่องผู้ประกอบการสามารถดำเนินการประกอบอาหารได้อย่างถูกวิธี ($\bar{X} = 4.27$ และ $SD = 0.600$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความพึงพอใจด้านคุณภาพในเรื่องสภาพอาหารมีความสะอาด น่าใช้ ($\bar{X} = 3.66$ และ $SD = 0.972$)

2.2 ความพึงพอใจด้านปริมาณ

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจด้านปริมาณในเรื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาหารมีจำนวนเพียงพอ ($\bar{X} = 4.28$ และ $SD = 0.605$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความพึงพอใจด้านปริมาณในเรื่องของปริมาณอาหารกลางวัน ($\bar{X} = 4.11$ และ $SD = 0.630$)

2.3 ความพึงพอใจด้านเวลา

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คือ ความพึงพอใจด้านเวลาในเรื่องการจัดส่งอาหารกลางวันไปยังห้องเรียนได้ตรงตามเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.06$ และ $SD = 0.854$)

2.4 ความพึงพอใจด้านค่าใช้จ่าย

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คือ ความพึงพอใจด้านค่าใช้จ่ายในเรื่องงบประมาณที่ใช้ ($\bar{x} = 4.22$ และ $SD = 0.699$)

อภิปรายผลการวิจัย

1.การบริหารโครงการอาหารกลางวัน

จากผลการวิจัยในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ 1) ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 2) ด้านการประเมินผล 3) ด้านการวางแผน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จตุพร ทั้งทอง (2555) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนดีประจำตำบล

1.1 ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ ในการจัดบริการอาหารกลางวันที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมากและมีความเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการดำเนินโครงการอาหารกลางวัน โดยมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการไว้อย่างชัดเจน และได้รับการจัดสรรงบประมาณในการจัดบริการอาหารกลางวันที่มีคุณภาพได้อย่างเพียงพอ ทำให้สามารถจัดอาหารที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการ สะอาด ปลอดภัย มีปริมาณเพียงพอ ตรงตามเป้าหมายของโครงการอาหารกลางวัน อีกทั้งทางโรงเรียนมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงาน มีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน ซึ่งเป็นแผนแม่บทของโรงเรียน มีแผนงานโครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวกับสุขภาพโภชนาการ ซึ่งเป็นผลให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยแข็งแรงสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพย์วัลย์ ชัยนเรศ (2543) ที่พบว่าโรงเรียนได้มีการจัดบริการอาหารที่มีคุณภาพครบทั้ง 5 หมู่ ในปริมาณที่เพียงพอ สะอาด ปลอดภัย และสอดคล้องกับนโยบายของทางกรุงเทพมหานคร หน่วยงานนิเทศก์ สำนักการศึกษา (2556) ที่ต้องการให้นักเรียนทุกระดับชั้น มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง มีพัฒนาการด้านต่างๆที่เหมาะสมตามวัย ได้สารอาหารที่ถูกต้อง ครบถ้วนในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีรญา วงษ์จินดา (2552) ซึ่งทางโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดอาหารที่มีคุณภาพเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีร่างกายที่เติบโต สมบูรณ์แข็งแรง โดยมีการดำเนินการจัดอาหารกลางวัน ที่สนับสนุนให้นักเรียนรับประทานผัก และจัดอาหารว่างสนับสนุนให้ได้รับประทานผลไม้ที่มีกากใยลดน้ำตาลในขนมไทย ทั้งนี้พบว่าทางโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดอาหารให้นักเรียนโดยคำนึงถึงคุณค่าทางโภชนาการเป็นอย่างมาก

1.2 ด้านการวางแผน ในการกำหนดขอบข่ายงานเพื่อพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาท อยู่ในระดับมากและมีความเฉลี่ยต่ำที่สุด แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนไม่มีการวางแผนเพื่อกำหนดขอบข่ายงานเกี่ยวกับการพัฒนาและเรียนรู้วินัยและมารยาทของนักเรียน ซึ่งพบว่า การดำเนินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนนั้นไม่มีการกำหนดแผนงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้านการส่งเสริมการพัฒนานักเรียนได้เรียนรู้

วินัย มารยาท ที่จะใช้ดำเนินโครงการที่ชัดเจน จึงทำให้นักเรียนไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการเรียนรู้วินัย และมารยาท ในการรับประทานอาหารกลางวันร่วมกับผู้อื่นเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ วิฑูพรรณ แกะสุวรรณ (2549) ได้ศึกษา การประเมินโครงการอาหารกลางวัน โรงเรียนวัดวิจิตรการนิมิตร เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ที่พบว่า นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหารในด้านนี้มีค่าต่ำที่สุด เช่น นักเรียนมีเคี้ยวอาหารไม่สุภาพ นักเรียนมีการพูดคุยระหว่างการรับประทานอาหาร เป็นต้น ทางโรงเรียน จึงควรดำเนินการวางแผนในการเพื่อพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาท ขึ้นอย่างชัดเจน เพื่อเป็นปลูกฝัง มารยาท และระเบียบวินัยในการรับประทานอาหารแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

2. ประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวัน

จากผลการวิจัย พบว่า

2.1 ความพึงพอใจด้านค่าใช้จ่าย ในเรื่องงบประมาณที่ใช้ในโครงการ อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ ซึ่งทางโรงเรียน ได้รับเงินสนับสนุนจากทางกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในโครงการอาหารกลางวันในการดำเนินงานทั้งหมด เช่น ค่าวัตถุดิบต่างๆที่นำมาใช้ในการประกอบอาหารให้กับนักเรียน ค่าวัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการ ประกอบอาหาร ค่าแรงของผู้ประกอบอาหาร เป็นต้น ทำให้โครงการมีความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงิน งบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชคชัย จรุงสำราญ (2547) ที่พบว่า โรงเรียนได้รับงบประมาณโครงการอาหารกลางวันจากส่วนราชการอย่างเพียงพอ โรงเรียนมีเงินทุน ในการจัดซื้อวัตถุดิบมาประกอบอาหารที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอ ซึ่งทำให้โรงเรียนจัดบริการอาหารกลางวัน ที่มีคุณภาพ ตามหลักโภชนาการ มีปริมาณเพียงพอ และสอดคล้องกับนโยบายของกรุงเทพมหานคร

2.2 ความพึงพอใจด้านคุณภาพ ในเรื่องอาหารมีความสะอาด น่าใช้ อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แสดงให้เห็นว่า การดำเนินโครงการอาหารกลางวันมีข้อบกพร่องด้านการทำความสะอาด ภาชนะของนักเรียน ซึ่งทางผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันควรดำเนินการตรวจสอบก่อนที่จะนำ ภาชนะไปใช้งานในแต่ละวัน อีกทั้งทางโรงเรียนควรดำเนินการจัดสถานที่ในการล้างภาชนะให้เพียงพอ และมีสถานที่ในการจัดเก็บภาชนะที่ถูกสุขลักษณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตตรัตน์ ผู้ธนดี (2552) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งเสริมและที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ในด้านวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องใช้ในโครงการ อาหารกลางวัน เกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาด การจัดเก็บภาชนะและอุปกรณ์ เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ต่อการบริหารโครงการ ซึ่งการที่ภาชนะของนักเรียนไม่สะอาดนั้น จะส่งผลเสียต่อสุขภาพอนามัย ของนักเรียน เนื่องจากมีการปนเปื้อนของสิ่งเชื้อโรคหรือจุลินทรีย์ต่างๆ และอาจจะทำให้นักเรียนมีอาการป่วย ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรกำหนดแผนงานในด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาทอย่างชัดเจน โดยมีการกำหนดผู้รับผิดชอบงาน กำหนดแผนงานในการดำเนินงาน ในด้านการ ส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาท

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การบริหารโครงการอาหารกลางวันในด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้วินัย มารยาท มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งด้านการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และด้านการประเมินผล

1.2 ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดสถานที่เพื่อใช้ในการล้างภาชนะและอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในโครงการอาหารกลางวันให้ถูกสุขลักษณะตามหลักสุขาภิบาล เพื่อให้นักเรียนได้รับความปลอดภัยจากการปนเปื้อนจากภาชนะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการอาหารกลางวัน

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวัน เกี่ยวกับความพึงพอใจด้านคุณภาพในเรื่องสภาพแวดล้อมมีความสะอาด น่าใช้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งทางโรงเรียนขาดการวางแผนงานในการบริหารโครงการอาหารกลางวันให้ชัดเจนเท่าที่ควร

2.2 การวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในด้านคุณภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งในเรื่องของสภาพอาหาร รายการอาหารกลางวัน สถานที่ที่ใช้ในการประกอบอาหาร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร:

พริกหวานกราฟิก.

จตุพร ทั้งทอง. (2555). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนดีประจำตำบล.

วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 8, 2326-2338.

สืบค้นจาก www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V81/v81d0181.pdf

จิตรตรี ผู้ธนดี. (2552). ปัจจัยที่ส่งเสริมและที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

โชคชัย จรุงสำราญ. (2547). ประสิทธิภาพการจัดโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ทิพย์วัลย์ ชัยนเรศ. (2543). ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการอาหารกลางวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนบางชั้น (ปल्लीวิทยานุสรณ์) เขตคลองสามวา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเกษตรศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิฑูรณ แกะสุวรรณ. (2549). การประเมินโครงการอาหารกลางวัน โรงเรียนวัดวิจิตรการนิมิตร เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

วีรญา วงษ์จินดา. (2552). การศึกษาการแก้ปัญหาภาวะน้ำหนักเกินเกณฑ์ของเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียน วัฒนาวิทยาลัย. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 4, 426-433. สืบค้นจาก www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V42/V42d/v42d0041.pdf

สำนักโภชนาการ กรมอนามัย. (2555). โครงการพัฒนาระบบและกลไกเพื่อเด็กไทยมีโภชนาการสมวัย. กรุงเทพมหานคร.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา. (2556). คู่มือโครงการอาหารกลางวัน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร.

ภาษาอังกฤษ

Newsby, R.B.(2007).*PIE model Instructional development*:Ahram Choi.

Yamane , Taro.(1970).*Statistics : An Introductory Analysis*.(2nd ed) ToKyo: John Weatherhill.